

POLITI HØGSKOLEN

KURSPLAN

FOR

Skarpskytterkurs for innsatspersonell i politiet

SKARP-IP

**Godkjent i Utdanningsutvalget/av avdelingsleder
25.september 2026**

1. Innledning

Politihøgskolen utdanner tjenestepersoner til innsatspersonell kategori 1, 2 og 3 (IP1, IP2, IP3). I disse kategoriene kan også et antall tjenestepersoner med funksjon som skarpskyttere inngå.

Skarpskytteren har et utvidet ansvarsområde under oppdragsløsning. Det er en utfordrende tjeneste, med stort personlig ansvar. Ethiske, juridiske og polititaktiske vurderinger og beslutninger må tas hurtig og på selvstendig grunnlag. Personlig egnethet for tjenesten er derfor avgjørende.

Skarpskytteren benyttes i varierte oppdrag og skal være en pålitelig beslutningsstøtte og ressurs på taktisk og operasjonelt nivå. En sentral oppgave er å utføre observasjonstjeneste og effektivt dokumentere og formidle situasjonsbildet, både i feltmessig og urbant miljø. Andre eksempler der skarpskytterfunksjonen benyttes er redningsoppdrag, spaning og rekognosering.

På grunn av sin forsterkede våpenkapasitet i forhold til rekkevidde, ildkraft og presisjon, utgjør skarpskytteren en betydelig ressurs under skarpe oppdrag.

Skarpskytterkurs for innsatspersonell i politiet er en ytterligere spesialisering av politiets IP1, IP2 og IP3. Kurset skal bidra til nødvendig funksjonskompetanse for polititjenestepersoner som skal utøve skarpskytterfunksjonen. Kurset er et operativt spesialistkurs der hovedtyngden ligger i ferdighetstrening, praktisk anvendelse, progresjon og vurdering av egnethet for funksjonen.

2. Målgruppe og opptakskrav

2.1. Målgruppe

Kurset retter seg mot deg som er ansatt i politiet, tjenestegjør som innsatspersonell kategori 1, 2 eller 3, og som er tiltenkt funksjon som skarpskytter.

Du må være innstilt av arbeidsgiver.

2.2. Opptakskrav

Du må dokumentere følgende krav:

Utdanning:

- bachelor i politiutdanning/treårig politiutdanning
- Politihøgskolens utdanning for innsatspersonell kategori 1, 2 eller 3

Ansettelse, praksis og andre krav:

- ansatt i politietaten
- tjenestegjøre som innsatspersonell kategori 1, 2 eller 3

- innstilt av arbeidsgiver til å gjennomføre kurset

3. Innhold

Kurset omhandler skarpskytterens funksjon, ansvar og oppgaver i politiets operative oppdragsløsning. Innholdet er særlig rettet mot praktisk ferdighetstrening, taktisk forståelse, sikker våpenhåndtering, observasjonstjeneste, beslutningstaking og egnethet for funksjonen.

Læringsmål

Etter fullført kurs skal kursdeltakeren kunne:

- anvende kognitive læringsmetoder for mental forberedelse og aktiveringskontroll
- ivareta seg selv under krevende forhold
- gjøre relevante situasjonsvurderinger og ta relevante beslutninger
- utføre tydelig situasjonsformidling og dokumentasjon
- beherske hensiktsmessig orientering og lendevurdering med kart, kompass og GPS
- beherske kamuflasje, stillingsgang og stillingstjeneste under varierende forhold og i ulike miljøer
- besette stilling hurtig og virke i stilling over tid
- beherske åpen og skjult observasjonstjeneste
- sikre personell og objekter
- samarbeide med makker og andre aktuelle aktører
- utføre aktiv innsats mot gassflasker
- ballistikk, vær-, lys- og avstandsforhold på prinsipielt nivå
- beherske fallsikring under oppdrag i høyder
- benytte og ivareta skarpskyttervåpen, andre relevante våpen, optikk og materiell på en sikker, hensiktsmessig og effektiv måte
- anvende relevant lovverk og instruks for tjenesteutøvelsen
- vise innsikt, trygghet og selvstendighet i skarpskytterfunksjonen
- identifisere og vurdere etiske, juridiske og polititaktiske problemstillinger

Kurset omfatter blant annet:

- skarpskytterens rolle, ansvar og funksjon i politiets oppdragsløsning
- mentale forberedelser og stressmestring

- situasjonsvurdering, beslutningstaking, situasjonsformidling og dokumentasjon
- orientering, lendeavurdering, kamuflasje, stillingsgang og stillingstjeneste
- personellsikring, objektsikring og observasjonstjeneste
- våpen, optikk, materiell og ballistikk
- relevant lovverk og instruks for tjenesteutøvelsen
- praktisk trening og øvelser som skarpskytter i feltmessig og urbant miljø

4. Organisering av undervisnings- og læringsaktiviteter

Kurset er samlingsbasert. Det organiseres som to samlinger på to uker, med en mellomperiode/pause mellom samlingene. I mellomperioden skal kursdeltakerne gjennomføre relevante undervisnings- og læringsaktiviteter utenom samling, herunder praktisk trening ved eget tjenestested.

De fysiske samlingene utgjør til sammen fire uker. All undervisning på samlingene er obligatorisk, med krav om aktiv deltakelse. Gjennomføringen kan tilpasses operative behov, tilgjengelig instruktørkapasitet og øvingskapasitet, innenfor rammene av faglig forsvarlig progresjon.

Kursets samlede omfang er anslått til cirka 420 timer. De fysiske samlingene utgjør inntil 200 timer, og øvrig tid består av læringsaktiviteter utenom samling, forberedelser, refleksjonsarbeid og praktisk trening ved eget tjenestested.

Undervisnings- og læringsaktivitetene skal bidra til praktisk ferdighetsutvikling og funksjonsdyktighet i skarpskytterrollen. Det legges vekt på fleksible og varierte arbeidsformer med stor grad av deltakeraktivitet. Dette omfatter individuelt arbeid, gruppearbeid, faglig forberedelse, forelesninger, praktisk trening og øvelser.

Det legges særlig vekt på praktisk trening og øvelser for å løse oppdrag som skarpskytter, samt mental trening og stressmestring. Kursdeltakerne får veiledning og tilbakemelding underveis i kurset.

Kursdeltakerne skal delta i organisert trening i taktikk og våpentjeneste gjennom minimum 30 timer ved eget tjenestested før og/eller mellom samlingene. Det enkelte politidistrikt må legge til rette for at denne treningen kan gjennomføres.

Kursdeltakerne skal levere ett refleksjonsnotat om skarpskytterfunksjonen og egne kapasiteter og utvikling, både i et mentalt, kunnskaps- og ferdighetsmessig perspektiv. En nettbasert læringsplattform kan benyttes i administrering og pedagogisk gjennomføring av kurset.

5. Vurdering

Kurset settes til «fullført» når kursdeltakeren har gjennomført obligatoriske aktiviteter og vist tilfredsstillende progresjon og egnethet for skarpskytterfunksjonen. Kursdeltakeren mottar da kursbevis.

Følgende må være gjennomført og vurdert tilfredsstillende før kurset kan settes til fullført:

- obligatorisk deltakelse på samlinger
- aktiv deltakelse i praktisk trening og øvelser
- ett refleksjonsnotat om skarpskytterfunksjonen og egen utvikling
- minimum 30 timer organisert trening i taktikk og våpentjeneste ved eget tjenestested
- praktiske arbeidstester i taktiske vurderinger, beslutninger og ferdigheter
- praktiske arbeidstester i kunnskaper og ferdigheter knyttet til våpentjeneste
- tilfredsstillende progresjon i kunnskaper, ferdigheter, stressmestring, vurderings- og beslutningsdyktighet, fysisk utholdenhet og mental skikkethet

Vurderingen gjennomføres formativt underveis i kurset og i forbindelse med trening og øvelser på samlinger. Kursdeltakerne får veiledning og tilbakemelding etter nærmere oppgitte kriterier.

Dersom det vurderes at kursdeltakeren ikke oppnår forventet progresjon, ikke ivaretar sikkerhet eller ikke viser nødvendig egnethet for funksjonen, kan kursdeltakeren miste plassen på kurset og vil da ikke motta kursbevis.